

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Reklama na doplňky stravy v zajiťi (ne)legálního marketingu

Doplňky stravy - pohledem průměrného spotřebitele kategorie produktů pohybující se na hranici mezi běžnou potravinou a léčivem. Na co si dát pozor při inzerci těchto produktů? Jaké jsou právní limity označování na etiketě produktu a jeho marketingové propagace? Odpovědi na tyto otázky jsou obsaženy v právní úpravě užívání léčebných, zdravotních a výživových tvrzení při označování potravin. Spotřebitelé jsou při výběru doplňků stravy často ovlivněni tvrzeními, která jsou uvedena na obalech těchto výrobků, v propagačních materiálech a na webových stránkách (zejména při jejich prodeji na e-shopu).

Tato tvrzení mnohdy slibují, že daný doplněk stravy přispívá ke zlepšení zdraví nebo dokonce k prevenci nemocí. Jsou taková tvrzení přípustná?

Článek si klade za cíl seznámit čtenáře s právní problematikou úpravy užívání léčebných, zdravotních a výživových tvrzení při označování doplňků stravy, díky čemuž výrobci mohou předejít negativním právním následkům a zákazníci získají schopnost lépe rozpoznat skutečné výživové a zdravotní benefity konkrétních doplňků stravy.

Doplňek stravy - potravinu nebo lék?

Legální definici doplňku stravy nalezneme v zákoně o potravinách a tabákových výrobcích.^[3] Stručně řečeno se jedná o potravinu, jež má doplňovat běžnou stravu. Je koncentrovaným zdrojem vitaminů, minerálních a dalších látek, určeným k přímé spotřebě v malých odměřených množstvích. Doplněk stravy není lékem s léčivým účinkem.

Výrobci doplňků stravy jsou při uvádění výživových či zdravotních tvrzení u svých výrobků limitováni řadou právních pravidel, z nichž zmíníme zejména zákon o regulaci reklamy^[4]. V evropském právním prostoru je to nařízení o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin^[5] nebo nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům^[6]. Bezpodmínečně platí, že reklamní sdělení nesmí v adresátech reklamy dojem, že prezentovaný doplněk stravy je lékem nebo přípravkem schopným léčit lidské choroby nebo jim předcházet.^[7] Výrobci jsou mimo jiné povinni zřetelně uvést při propagaci svého produktu označení „doplněk stravy“.^[8]

Co je to výživové nebo zdravotní tvrzení a jak je správně uvádět?

Obecně se *tvrzením* rozumí jakékoli sdělení nebo znázornění, mimo povinně uváděné údaje, které uvádí, naznačuje nebo zprostředkovaně vyjadřuje, že potravinu má určité vlastnosti.

Výživovým tvrzením se rozumí tvrzení, které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že potravinu má určité prospěšné výživové vlastnosti v důsledku energetické hodnoty, živin nebo jiných látek. Příkladem výživového tvrzení může být např. výrok „bez tuku“, „bez cukru“, „s vysokým obsahem vlákniny“.

Zdravotní tvrzení uvádí, naznačuje nebo z něj vyplývá, že existuje souvislost mezi kategorií potravin, potravinou nebo některou z jejích složek a zdravím. Zdravotní tvrzení jsou vždy konkrétní a souvisí s účinkem na zdraví. Příkladem zdravotního tvrzení je např. výrok „aktivní uhlí podporuje trávicí systém“ nebo „vitamin K přispívá k normální srážlivosti krve“.

Pro obě skupiny tvrzení platí, že jsou zakázána, pokud neodpovídají obecným požadavkům a

zvláštním požadavkům a pokud nejsou schválena podle výše zmíněných předpisů. Schválená zdravotní tvrzení jsou výslovně uvedena v oficiálních seznamech.[9] V seznamech existuje i kategorie on-hold, která obsahuje tvrzení, o jejichž schválení nebo zamítnutí nebylo doposud rozhodnuto.

Výrobce by se měl před zveřejněním propagačních materiálů ujistit, že reklamní motta a tvrzení jsou schválena a nehrozí mu tak žádný právní postih za jejich užití.

Doplňěk stravy slibuje léčivé účinky? Zbystřete!

Na rozdíl od výživových a zdravotních tvrzení, jež jsou za určitých okolností povolena, je zákaz používání léčebných tvrzení absolutní. Popis nebo reklamní sdělení doplňku stravy nesmí doplňku stravy připisovat jakékoli vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat.[10]

V tvrzení se nesmí objevit například názvy nemocí dle Mezinárodní klasifikace nemocí (*chřipka, nachlazení, průjem, artritida, akné*, aj.), názvy symptomů (*bolest, dušnost, závrať, zvracení, horečka*, aj.) nebo slova jinak spojená s nemocemi či zdravotními problémy (*lék/léčit, akutní, chronický, prevence*, aj.)

Pokud tedy doplňěk stravy (nikoliv však registrované léčivo) slibuje vyléčení nebo prevenci nemocí, jedná se o absolutně zakázané tvrzení. Doplnky stravy nejsou léčivými přípravky, nýbrž nadstavbou k pestré stravě. Cílovou skupinou výrobců (prodejců) doplňků stravy jsou často osoby trpící určitým zdravotním nedostatkem, které jsou k nabídce vyřešení jejich problémů citlivější, neboť často zoufale hledají východiska a alternativní způsoby léčby svých nemocí. Je tudíž potřeba zohlednit nižší kritičnost a větší důvěřivost vůči reklamě slibující vyléčení nemoci u takových spotřebitelů.[11]

Potraviny na pranýři - prohřešky výrobců na očích veřejnosti

Státní zemědělská a potravinářská inspekce provozuje projekt „Potraviny na pranýři“ (webové stránky www.potravinynapranaryri.cz). Cílem projektu je varovat spotřebitele před nákupem potravin s nevyhovující šarží a výrobků z webových stránek, na kterých jsou nabízeny potraviny v rozporu s právními předpisy.

Projekt má svůj zákonný podklad v zákoně o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, který stanoví, že Státní zemědělská a potravinářská inspekce vede seznam internetových stránek s nabídkou nebezpečných potravin nebo jejichž obsah závažným způsobem porušuje požadavky stanovené právními předpisy.[12] Takovým závažným porušením může být i uvádění zakázaných tvrzení.

V případě pochybností může spotřebitel web navštívit a informovat se, zda se doplňěk stravy či webová stránka jej nabízející na seznamu vyskytuje.

Pokud inspektorát zařadí webovou stránku podnikatele na seznam rizikových internetových stránek, je poskytovatel služby přístupu k internetu povinen zamezit v přístupu na webovou stránku, která byla na seznam inspektorátem zařazena.[13] Jinými slovy, rizikové webové stránky budou zablokovány, a to do 15 dní od zveřejnění v seznamu.

Závěrem

Uvádění výživových a zdravotních tvrzení je problematikou, v níž se může výrobce doplňků stravy cítit poměrně ztracený. Pravidla jsou ovšem pevně daná a reflektují potřebu ochrany spotřebitele, zejména ve vztahu k jeho zdraví a tělesné kondici. Nerespektování pravidel často vede k dlouhým právním sporům a narušení mnohdy dlouho budované reputace mezi zákazníky. Svědomitý a pečlivý výběr tvrzení v propagačních materiálech výrobců doplňků stravy je cestou k bezproblémovému marketingu a posílení důvěryhodnosti produktu.

doc. JUDr. Dana Ondřejová, Ph.D.,[1]

advokátka

JUDr. Bc. Matěj Řičánek, [2]

advokát

[LEGATO advokátní kancelář](#)

Bělehradská 299/132
120 00 Praha 2

Tel.: +420 733 654 022

e-mail: office@aklegato.cz

[1] Autorka je docentkou na Katedře obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity a advokátkou LEGATO advokátní kancelář.

[2] Autor je advokátem LEGATO advokátní kancelář.

[3] Ust. § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. [110/1997](#) Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů.

[4] Ust. § 5d zákona č. [40/1995](#) Sb., o regulaci reklamy, ve znění pozdějších předpisů (dále rovněž „zákon o regulaci reklamy“).

[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin.

[6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004.

[7] Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 7 As 48/2008-72.

[8] Ust. § 5d odst. 3 zákona o regulaci reklamy.

[9] Nařízení Komise (EU) č. 432/2012 ze dne 16. května 2012, kterým se stanoví seznam povolených

zdravotních tvrzení o potravinách, jiných než tvrzení týkající se snížení rizika onemocnění a vývoje a zdraví dětí, podle článku 13 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006.

[10] Čl. 7 odst. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a zrušuje směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a směrnice Komise 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004.

[11] Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2014, č. j. 4 As 98/2013-88.

[12] Ust. § 3 odst. 4 písm. f) a g) zákona č. [146/2002](#) Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů.

[13] Ust. § 3d zákona č. [146/2002](#) Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)